

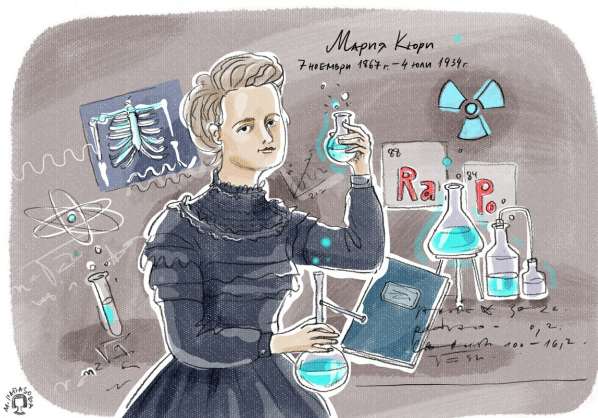

Честит рожден ден на Мария Кюри!

Новини | Наука | на 07.11.2022 11:42 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Защото днес е рожденият ден на Мария Кюри, а нейното име е символ и вдъхновение за много жени в областта на науката.

Имало едно време едно малко момиченце от Полша. Татко му бил учител по математика и физика, а майка му - директорка на девическа гимназия. Те имали общо пет деца - и Мария била най-малката. Тя се учела чудесно и имала остър ум. По онова време обаче Полша била под контрола на Русия. На хората не било разрешено дори да четат и пишат на полски! Таткото на Мария загубил работата си, защото искал Полша да си е на поляците. После в семейството се случили различни нещастия - починали майката и сестрата на Мария, а таткото бил много болен.

Когато Мария завършила гимназия, искала да учи в университет. Да, но в Полша това било само за момчетата. Нищо! Можела да учи в Париж... само че нямала пари за това. Тогава Мария се уговорила със сестра си Бронтислава Мария да работи и да издържа сестра си, за да може тя да учи в Париж, а после Бронтислава да си намери работа там и да я вземе при себе си. Така и станало. След шест години Мария започнала да учи в най-прочутия парижки университет, Сорбоната. Три години по-късно получила първата си диплома - по физика. Там срещнала и Пиер Кюри, който също бил физик. Двамата се влюбили и се оженили, а година по-късно се родила и дъщеричката им Ирен. Мария и Пиер обаче създали заедно и нещо друго - страхотни научни открития.

Мария много се интересувала от едни специални лъчи, като тези в рентгеновите апарати. Техните особени свойства били малко изследвани. По онова време Анри Бекерел изследвал лъчите на едно вещество, наречено "уран" - те можели да минават през твърди вещества (както рентгеновите лъчи могат да минат през кожата ти и да снимат костта). Мария решила да провери дали и други вещества (казано на научен език - химични елементи) имат такива свойства. Така тя открила цели два нови химични елемента. Кръстила единия "полоний" по името на родната си Полша, а другия - радий (тоест "лъчист"). През 1903 г. Мария и съпругът ѝ Пиер получили Нобеловата награда за физика за работата си върху радиацията. За пръв път жена получавала най-голямото отличие за наука в света!

А малко по-късно Мария получила и втора Нобелова награда - този път заради откритите от нея два нови химични елемента. Мария станала много прочута. Учени от цял свят идвали да учат физика при нея. А се оказало, че радиоактивните лъчи могат да помогнат и в лекуването на една много тежка болест, рак.

После дошла Първата световна война. Мария Кюри се посветила на това на фронта да има подвижни рентгенови апарати, за да могат войниците да бъдат лекувани по-бързо и правилно. Така тя помогнала на много ранени.

По-късно една от дъщерите ѝ, Ирен, също станала учен. Тя се омъжила за физика Фредерик Жолио. Двамата приели обща фамилия, която била съчетание от имената им. В София има метростанция на името на Фредерик Жолио-Кюри, да, точно същият човек! Ирен и Жолио също получили Нобелова награда за работата си, която продължавала делото на Мария и Пиер Кюри.

Радиацията е сложно явление. Неговата употреба от човека може да бъде много полезна и много опасна. Делото на Мария Кюри обаче е останало в историята като една огромна крачка напред. А нейната история вдъхновява много момичета да се занимават с наука!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/2558-zashto-mariya-kyuri-e-tolkova-prochuta](http://book/2558-zashto-mariya-kyuri-e-tolkova-prochuta)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

